

In memoriam

Under år 1980 avled fem personer som stod Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund och dess verksamhet nära, nämligen f. arkivarie Gunnar Hellström, Sigtuna, f. rektor Petrus Lindgren, Uppsala, f. folkskollärare Nils J. Nilsson, Uppsala, f. hemmansägare Paul Olsson, Östervåla, och friherrinnan Gurli Taube, Uppsala. Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund bevarar dessa personer och deras insatser för föreningen och dess intressen i tacksammaste minne.

GUNNAR HELLSTRÖM

Gunnar Hellström avled i december. Han var då 93 år gammal. Efter avlagd fil. kand. examen knöts Gunnar Hellström till Stockholms stadsarkiv, där han senare blev arkivarie. Under sin långa aktiva tid vid stadsarkivet kom han av naturliga skäl att ägna sin forskning åt Stockholms stads historia, särskilt stadsplanering och bygghus inom Staden mellan broarna samt vinskänkar och källare i det äldre Stockholm. Ett flertal uppsatser kring dessa ämnen publicerades av Gunnar Hellström i Samfundet S:t Eriks årsbok. Efter pensioneringen fick Gunnar Hellström tillfälle att vidga sitt forskningsområde. Sålunda ägnade han då särskilt intresse åt ångbåtstrafiken på Mälaren. Han fördjupade sig också i Sigtuna stads äldsta historia. Några av hans uppsatser i dessa ämnen har intagits i årsboken Uppland. Sedan 1963 var Gunnar Hellström fornminnesföreningens hedersledamot.

PETRUS LINDGREN

Petrus Lindgren gick bort i februari i en ålder av 82 år. Född och utbildad i Uppsala kom han redan 1919 till Åkerby socken som lärare och kantor. På denna tjänst verkade han i 43 år. Under de sista tio åren var han samtidigt rektor för skolorna i dåvarande Bälinge storkommun. Petrus Lindgren var en mångsidig person med många intressen. Han var politiskt engagerad och hade en rad förtroendeuppdrag i sin hemkommun. Inom folkbildningsarbetet och kyrkomusiken gjorde han viktiga insatser. Därtill var hembygds- och fornmin-

nesvården ett av Petrus Lindgrens stora intressen. Han var riksantikvariens ombud under många år i Åkerby och han var en av de drivande krafterna vid tillkomsten av Altuna hembygdsgård i Börje. I samband med Petrus Lindgrens bortgång fick fornminnesföreningen från hans vänner mottaga penninggåvor till bildande av en minnesfond. Petrus Lindgren innehade sedan 1973 fornminnesföreningens förtjänstmedalj.

NILS J. NILSSON

Nils J. Nilsson, som avled i februari, var född 1892 i Lidhult i Småland. Vid sidan om sin lärartjänstgöring på olika platser vid både ost- och västkusten ägnade sig Nils J. Nilsson tidigt åt navigation och fiske. På 1920-talet gav han ut läroböcker i dessa ämnen. Intresset för kustfisket och den äldre fiskarkulturen växte sig med åren allt starkare hos Nils J. Nilsson. Ofta anlätades han av Nordiska museet, Kalmar läns museum och Blekinge museum för olika upp-
teckningsarbeten. När Nils J. Nilsson i slutet av 1950-talet som pensionär bosatt sig i Uppsala blev det naturligt för Upplandsmuseet att uppdra åt honom att genom fotografering, förvärv av föremål och upp-teckningar dokumentera landskapets kustfiske. Detta dokumentationsarbete resulterade bl. a. i den stora utställningen "Från harka till trål" på Upplandsmuseet 1962 och en artikel om fiske och fiskebebyggelse vid Upplandskusten i årsboken Uppland 1962. Nils J. Nilsson var en erkänd och framstående naturfotograf. Han erhöll fornminnesföreningens förtjänstmedalj 1962.

PAUL OLSSON

Paul Olsson avled i juni. Han var född 1897 på den gård, Olpersgården i Skobo i Östervåla socken, som han sedan kom att bruka ännu under 1970-talet. Han tillhörde den 13:e generationen på gården. Med stort intresse och ömsint hand vårdade han tillsammans med sin maka fädernegårdens välbevarade gamla mangårdsbyggnader med bl. a. målningar av Hans Wickström. Paul Olsson var också engagerad i Östervåla hembygdsförening i mer än 50 år. Åren 1958–1970 var han dess ordförande. För sina betydande hembygdsvårdande insatser erhöll Paul Olsson år 1960 Upplands fornminnesföreningens förtjänstmedalj samt senare, som den förste, Västmanlands fornminnesföreningens guldnål.

GURLI TAUBE

Gurli Taube avled i januari i sitt 90:e levnadsår. Hon var uppvuxen i den gamla Lokkska apoteksgården vid Stora torget i Uppsala. Redan 1917 knöts Gurli

Taube som amanuens till Uppsala universitetsbibliotek. Här kom hon att stanna till sin pensionering 1956 och var då 1:e bibliotekarie. Vid sidan om sitt ordinarie arbete gjorde Gurli Taube en betydande insats som författare av ett stort antal bibliografiska och kulturhistoriska arbeten. Uppsalas människor och miljöer i gångna tider ägnade hon ett speciellt intresse. Särskilt skall här nämnas hennes redan klassiska bildverk "Ett svunnet Uppsala" som utkom 1966. Många av Gurli Taubes uppsatser är införda i årsboken Uppland. För sin länge bestående forskar- och författargärning, som i hög grad gäller Uppsala och Uppland, utsågs hon 1977 till fornminnesföreningens hedersledamot.

Ola Ehn